

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการจัดและบริหาร โปรแกรมผลศึกษาของ หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทั่วประเทศ และเปรียบเทียบปัญหาการจัดและบริหาร โปรแกรมผลศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชา พลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาที่มีอายุราชการ 10 ปีและน้อยกว่า กับมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ผู้ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชามาแล้ว 0-5 ปี กับผู้ที่ดำรงตำแหน่งมา แล้วมากกว่า 5 ปี และผู้ที่มีวุฒิการศึกษาอนุปริญญากับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทั่วประเทศ จำนวน 330 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นคำถามแบบตรวจคำตอบ แบบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ สถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม และปัญหาการจัดและบริหาร โปรแกรมผลศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปถามกลุ่มตัวอย่างประชากร และรับกลับคืนทางไปรษณีย์ โดยใช้แบบสอบถามทั้งสิ้น 330 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 301 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.21

นำข้อมูลที่ได้รับทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการ วิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences-Version X : SPSS^x) เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 31-35 ปี มีวุฒิการศึกษา ปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการสอนวิชาพลศึกษามากกว่า 10 ปีขึ้นไป และดำรงตำแหน่งหัวหน้า หมวดวิชาพลานามัย มาแล้ว 0-5 ปี

2. ปัญหาการจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปรากฏผลว่า

2.1 ในด้านการวางแผน หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความเห็นว่า ประสบ
ปัญหาระดับน้อยในทุกรายการ

2.2 ในด้านการจัดและการดำเนินการ หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความเห็นว่า
ปัญหาที่ประสบในระดับมาก คือ การมีครูพลศึกษาไม่เพียงพอ การมีอุปกรณ์ไม่เพียงพอกับการ
จัดกิจกรรม การไม่สามารถจัดสรรสถานที่และอุปกรณ์เพื่อการเรียนและการฝึกซ้อมได้อย่างเพียงพอ
การมีสถานที่ไม่เพียงพอกับการจัดกิจกรรม และการไม่สามารถจัดกิจกรรมพิเศษสำหรับเด็กได้
เพียงพอ

2.3 ในด้านการจัดบุคลากร หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความเห็นว่า ปัญหาที่
ประสบในระดับมาก คือ การไม่สามารถจัดหาสวัสดิการให้แก่ครูได้เท่าที่ควร การไม่สามารถสร้าง
แรงจูงใจแก่ครูเพื่อให้อุทิศตนเองแก่งานได้เท่าที่ควร และการไม่สามารถสร้างขวัญและกำลังใจ
แก่ครูได้เท่าที่ควร

2.4 ในด้านการจัดงบประมาณ หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความเห็นว่า ปัญหาที่
ประสบในระดับมาก คือ การไม่สามารถหารายได้อย่างอื่นมาจุนเจืองบประมาณที่มีอยู่ได้เท่าที่ควร
การได้รับการจัดสรรงบประมาณเมื่อปรับปรุงสถานที่และซื้ออุปกรณ์น้อยเกินไป และการได้รับงบประมาณ
เพื่อบริหารงานในโปรแกรมพลศึกษาน้อยเกินไป

2.5 ในด้านการประสานงาน หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความเห็นว่า ประสบ
ปัญหาระดับน้อยในทุกรายการ

2.6 ในด้านการประเมินผล หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความเห็นว่า ประสบ
ปัญหาระดับน้อยในทุกรายการ

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษา
ของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ระหว่างหัวหน้าหมวด
วิชาที่มีอายุราชการ 10 ปีและน้อยกว่า กับผู้ที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ปรากฏผลว่า

3.1 ในด้านการวางแผน ส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้นในรายการที่
เกี่ยวกับ การไม่สามารถวางแผนการใช้บุคลากรได้ และการไม่สามารถวางแผนการใช้อุปกรณ์ได้

ซึ่งหัวหน้าหมวดวิชาที่มีอายุราชการ 10 ปีและน้อยกว่า ประสบปัญหามากกว่าผู้ที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.2 ในด้านการจัดและการดำเนินการ ส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้นในรายการที่เกี่ยวกับการจัดการแข่งขันกีฬายานในโรงเรียน จัดได้ไม่ครบทุกประเภทที่มีการเรียนการสอน การไม่สามารถจัดการแข่งขันกีฬาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอนได้ การมีสถานที่ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม และการไม่สามารถช่วยครูดำเนินการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้ ซึ่งหัวหน้าหมวดวิชาที่มีอายุราชการ 10 ปี และน้อยกว่า ประสบปัญหามากกว่าผู้ที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.3 ในด้านการจัดงบประมาณ ส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างกันยกเว้น ในรายการที่เกี่ยวกับการไม่มีความเข้าใจในวิธีการของการเสนองบประมาณ และไม่สามารถเสนองบประมาณได้ดีเท่าที่ควร ซึ่งหัวหน้าหมวดวิชาลานานามัยที่มีอายุราชการ 10 ปี และน้อยกว่า ประสบปัญหา มากกว่าผู้ที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษา ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาที่มีอายุราชการ 10 ปีและน้อยกว่า กับผู้ที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ด้านการจัดบุคลากร ด้านการประสานงาน และด้านการประเมินผล ประสบปัญหาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

โดยส่วนรวมแล้ว เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาลานานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชา ที่มีอายุราชการ 10 ปี และน้อยกว่า กับผู้ที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จากผลรวมทั้งหมดในแต่ละด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาลานานามัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาที่ดำรงตำแหน่ง มาแล้ว 0-5 ปี กับผู้ที่ดำรงตำแหน่งมาแล้วมากกว่า 5 ปี ปรากฏผลว่า

4.1 ในด้านการวางแผน ส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างกันยกเว้น ในรายการที่เกี่ยวกับการไม่สามารถวางแผนการใช้สถานที่ได้ และการไม่ได้รับความร่วมมือในการกำหนด

นโยบายในการจัดโปรแกรมผลศึกษา ซึ่งหัวหน้าหมวดวิชาลานามัยที่ดำรงตำแหน่งมาแล้ว 0-5 ปี ประสบปัญหามากกว่าผู้ที่ดำรงตำแหน่งมาแล้วมากกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4.2 ในด้านการจัดและการดำเนินการ ส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้น ในรายการที่เกี่ยวกับ การไม่สามารถช่วยครูดำเนินการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้ เท่าที่ควร และการไม่สามารถจัดการแข่งขันกีฬาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอนได้ ซึ่งหัวหน้าหมวดวิชาลานามัยที่ดำรงตำแหน่งมาแล้ว 0-5 ปี ประสบปัญหามากกว่าผู้ที่ดำรงตำแหน่งมาแล้วมากกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4.3 ในด้านการจัดงบประมาณ ส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้นในรายการที่เกี่ยวกับ การที่ไม่มีโอกาสเข้าร่วมพิจารณาการจัดสรรงบประมาณของโรงเรียนเท่าที่ควร ซึ่งหัวหน้าหมวดวิชาลานามัยที่ดำรงตำแหน่งมาแล้ว 0-5 ปี ประสบปัญหามากกว่าผู้ที่ดำรงตำแหน่งมาแล้วมากกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดและบริหาร โปรแกรมผลศึกษาระหว่าง หัวหน้าหมวดวิชา ที่ดำรงตำแหน่งมาแล้ว 0-5 ปี กับผู้ที่ดำรงตำแหน่งมาแล้วมากกว่า 5 ปี ด้านการจัดบุคลากร ด้านการประสานงาน และด้านการประเมินผล ประสบปัญหาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

โดยส่วนรวมแล้ว เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการจัดและบริหาร โปรแกรมผลศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาลานามัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาที่ดำรงตำแหน่งมาแล้ว 0-5 ปี กับผู้ที่ดำรงตำแหน่งมาแล้วมากกว่า 5 ปี จากผลรวมทั้งหมดในแต่ละด้านพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

5. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดและบริหาร โปรแกรมผลศึกษา ของหัวหน้าหมวดวิชาลานามัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาที่มีวุฒิการศึกษาอนุปริญญา กับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ปรากฏผลว่า

5.1 ในด้านการประสานงาน ส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างกันยกเว้นในรายการที่เกี่ยวกับ การไม่สามารถทำให้ครูในหมวดวิชามีความสามัคคีช่วยเหลือกัน และร่วมมือกันได้มากเท่าที่ควร ซึ่งหัวหน้าหมวดวิชาลานามัยที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ประสบปัญหามากกว่าผู้ที่มีวุฒิการศึกษาอนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดและบริการโปรแกรมผลศึกษาระหว่าง หัวหน้าหมวดวิชาที่มีวุฒิการศึกษาอนุปริญญา กับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ด้านการวางแผน ด้านการจัดและการดำเนินการ ด้านการจัดบุคลากร ด้านการจัดงบประมาณและด้านการประเมินผล ประสบปัญหาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

โดยส่วนรวมแล้ว เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดและบริการ โปรแกรมผลศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาลานามัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาที่มีวุฒิการศึกษาอนุปริญญา กับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป จากผลรวม ทั้งหมด ในแต่ละด้านพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

6. ปัญหาอื่น ๆ ที่หัวหน้าหมวดวิชาลานามัย ได้เสนอแนะเพิ่มเติมในการประสบปัญหา เกี่ยวกับการจัดและบริการในแต่ละด้าน คือ

6.1 ด้านการวางแผน

หัวหน้าหมวดวิชาลานามัย มีความเห็นว่า ปัญหาที่ประสบคือ การให้ความ ร่วมมือมีน้อย ปัญหาการจัดหลักสูตรใหม่ไม่เหมาะสม และโรงเรียนกำลังขยายตัว ขาดอุปกรณ์ ขาดครูผลศึกษา

6.2 ด้านการจัดและการดำเนินการ

หัวหน้าหมวดวิชาลานามัยมีความเห็นว่า ปัญหาที่ประสบคือ อุปกรณ์การสอน ยังไม่สอดคล้องกับนักเรียน การดำเนินการไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควรเพราะครูที่ร่วมสอนเป็นครู ในหมวดวิชาอื่น งบประมาณสนับสนุนน้อย ขาดโรงฝึกผลศึกษา การจัดกิจกรรมจัดได้น้อยเพราะ ธรรมชาติ สถานที่บางกิจกรรมไม่เพียงพอ เช่น สนามบาส เวลาในการจัดกิจกรรมพิเศษมีน้อย การมีครูผลศึกษาขาดความรู้ความสามารถ ขาดขั้นตอนการทำงานที่รัดกุม บุคลากรที่จะช่วยดำเนินการ ไม่ชอบ ทำไม่ได้ ครูผลศึกษามีน้อย เนื่องจากสถานที่โรงเรียนคับแคบ ราคาอุปกรณ์สูงมาก และความยากจนของนักเรียน

6.3 ด้านการจัดบุคลากร

หัวหน้าหมวดวิชาลานามัยมีความเห็นว่า ปัญหาที่ประสบคือ บุคลากรยังขาด ประสบการณ์ใหม่ เพราะไม่ค่อยได้เข้าอบรม ทางโรงเรียนไม่ค่อยพาไปดูงานจากโรงเรียนที่เป็น

ตัวอย่าง ครูที่สอนวิชาพลศึกษาเป็นครูหมวดวิชาอื่น จึงทำให้เกิดปัญหาในการจัดบุคลากรสอนให้ตรงตามความสามารถได้ การสร้างแรงจูงใจให้ครูอุทิศตนแก่งาน บุคลากรในหมวดบางส่วนมักจะยึดวิชาเดียวเป็นหลัก บุคลากรในหมวดบางส่วนไม่ค่อยเตรียมการสอน บุคลากรในหมวดบางส่วนไม่ค่อยสอนแต่มีวัตถุประสงค์มาก มีอาจารย์พลศึกษาที่เป็นสตรีมากเกินไป ทำให้งานของหมวดวิชาด้านการสอนวิชาพลศึกษาของอาจารย์ผู้ชายหนัก ครูไม่ค่อยเสียสละให้แก่อาชีพของตนเอง ครูไม่เปลี่ยนวิธีการสอนและครูทุ่มเทให้กับอาชีพรองมากเกินไป

6.4 ด้านการจัดงบประมาณ

หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษาลานามัย มีความเห็นว่า ปัญหาที่ประสบคือ งบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ และปรับปรุงสถานที่มีน้อย ไม่ค่อยเพียงพอต่อความต้องการ งบประมาณไม่เพียงพอที่จะแบ่งสรรให้ส่วนอื่น ๆ การใช้งบประมาณไม่ตรงตามโครงการที่จัดทำไว้ของโรงเรียน อนุมัติงบประมาณให้ตามที่เสนอแต่ไม่ค่อยมีงบประมาณให้ตามที่อนุมัติ งบประมาณในการฝึกซ้อมนักกีฬา เข้าแข่งขันกีฬานักเรียนประจำจังหวัด ซึ่งไม่เพียงพอและถูกตัดงบประมาณ

6.5 ด้านการประสานงาน

หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษาลานามัย มีความเห็นว่า ปัญหาที่ประสบคือ ครูที่ร่วมสอนวิชาพลศึกษา เป็นครูหมวดวิชาอื่น ทำให้ประสานงานกันลำบาก เพราะต้องรับผิดชอบในหมวดวิชาอื่นด้วย

6.6 ด้านการประเมินผล

หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษาลานามัย มีความเห็นว่า ปัญหาที่ประสบคือ ขาดแบบการวัดและประเมินผลในลักษณะเฉพาะวิชา และขาดการติดตามข้อมูลในการประเมินผล

อภิปรายผลการวิจัย

1. ทางด้านสภาพภาพของหัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษาลานามัยและโรงเรียน จากการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษาลานามัยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-35 ปี โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริวรรณ พุทธิสารสิขณ์ (2523) และจันทิย์ อโณทยานนท์ (2523) ซึ่งพบว่า "หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษาลานามัยควรมีอายุระหว่าง 31-35 ปี ควรมีลักษณะนิสัยที่เข้มแข็ง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ มีเหตุผล ตรงต่อเวลา และมีใจกว้าง ยอมรับฟังความคิด

เห็นของผู้อื่น" หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยส่วนมากมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการสอนวิชาพลศึกษามากกว่า 10 ปีขึ้นไป และดำรงตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมาแล้ว 0-5 ปี ซึ่งเหมาะสมกับคุณสมบัติของหัวหน้าหมวดวิชาของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยกรมสามัญศึกษา (2525) ได้กำหนดไว้ว่า "มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า โดยเคยทำการสอนในหมวดวิชาที่จะได้รับแต่งตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี"

2. ในด้านการวางแผนการจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษา จากการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยประสบปัญหาในระดับน้อยทุกรายการ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการและหลักการวางแผนดี จึงทำให้สามารถวางแผนการจัดและบริหารโปรแกรมได้ผลดี เพราะการวางแผนเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งของ การบริหารงานที่เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ ดังที่ อุกัย บุญประเสริฐ (2532) ได้เสนอไว้ว่า "ถ้าระบบการวางแผนหรือระบบแผนงานดี โครงสร้างและกลไกในการวางแผนจะถูกปรับตัวให้มีความยืดหยุ่น และสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อมได้ โดยไม่สูญเสีย หรือหลงทิศทางในการทำงาน การทำงานของระบบแผนงานหรือระบบการวางแผนก็จะนำไปสู่อุดมคติของการวางแผน คือ การช่วยให้ระบบบริหารดำเนินการประสบผลสำเร็จ และมีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ"

3. ในด้านการจัดและการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษา จากการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยประสบปัญหาอยู่ในระดับมากในรายการที่เกี่ยวกับการมีครูพลศึกษาไม่เพียงพอ การมีอุปกรณ์ไม่เพียงพอกับการจัดกิจกรรม การไม่สามารถจัดสรรสถานที่และอุปกรณ์เพื่อการเรียนและการฝึกซ้อมได้อย่างเพียงพอ การมีสถานที่ไม่เพียงพอกับการจัดกิจกรรม และการไม่สามารถจัดกิจกรรมพิเศษสำหรับเด็กได้เพียงพอ

ที่เกี่ยวกับการมีครูพลศึกษาไม่เพียงพอ นั้น อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารไม่สนับสนุนให้มีการบรรจุอัตราครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพฑูรย์ จัยสิน (2513) สรุปได้ว่า "ปัญหาการจัดและดำเนินการพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมแบบประสมคือ จำนวนครูพลศึกษา อุปกรณ์ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่เพียงพอ" ซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการ

จัดการเรียนการสอนโดยตรง ถ้าครูพลศึกษาต้องแบกภาระในการสอนมากกว่าปกติจะทำให้การเรียนการสอนได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร ดังที่ บุษเชอร์ และโคนิค (Bucher and Koenig, 1974 อ้างถึงในสุรพล ศรีพลประพันธ์, 2525) ได้เสนอว่า "อัตราการทำงานของครูพลศึกษาต้องเหมาะสมกับกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกภายในชั้นเรียน ครูจะทำงานได้ดีต้องไม่ทำงานเกินกำลังความสามารถ" และจากการวิจัยของ ซิลเวสเตอร์ (Silvester, อ้างถึงใน นิซเรช นิรียะพันธ์, 2525) พบว่า "ครูพลศึกษาที่มีชั่วโมงสอนมากเกินไป ทำให้มีเวลาในการเตรียมการสอนน้อย จึงมีผลต่อการเรียนวิชาพลศึกษาอย่างมาก"

การมีอุปกรณ์ไม่เพียงพอกับการจัดกิจกรรม ที่เป็นเช่นนี้อาจเกิดจากการขาดแคลนงบประมาณ และผู้บริหารมองไม่เห็นความสำคัญของอุปกรณ์ทางพลศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาที่พบมากในการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ดังผลการวิจัยของ นิซเรช นิรียะพันธ์ (2525) และประทีป เวทย์ประสิทธิ์ (2528) สรุปผลการวิจัยพบว่า "อุปกรณ์ทางพลศึกษามีไม่เพียงพอและไม่ครบทุกกิจกรรม อุปกรณ์เกี่ยวกับการพยาบาลฉุกเฉินและอุปกรณ์เบ็ดเตล็ด เช่น เครื่องชั่งน้ำหนักมีไม่เพียงพอ รวมทั้งไม่มีความสะดวกในการซ่อมแซมอุปกรณ์ ขาดที่เก็บรักษาอุปกรณ์ ทั้งครูและนักเรียนขาดความรู้ในการใช้และเก็บรักษาอุปกรณ์ ปัญหาดังกล่าวนี้อาจจะมีสาเหตุมาจากโรงเรียนขาดงบประมาณ และผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญทางด้านพลศึกษา และครูพลศึกษาเองเป็นผู้ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวได้เช่นกัน"

การไม่สามารถจัดสรรสถานที่และอุปกรณ์เพื่อการเรียนและการฝึกซ้อมได้อย่างเพียงพอที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนขาดงบประมาณ ผู้บริหารมองไม่เห็นความสำคัญของสถานที่และอุปกรณ์เพื่อการเรียนและการฝึกซ้อม จึงเป็นปัญหาที่ครูพลศึกษาประสบอยู่มาก ดังผลการวิจัยของสุรพล ศรีพลประพันธ์ (2525) และนิซเรช นิรียะพันธ์ (2525) สรุปผลการวิจัยพบว่า "อุปกรณ์พลศึกษามีไม่เพียงพอ ขาดสถานที่ทำความสะอาดร่างกาย สถานที่ฝึกกิจกรรมในร่ม ขาดความรู้ในการซ่อมแซมอุปกรณ์ ขาดอุปกรณ์ทางด้านเทคนิคและเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ" ซึ่งทางโรงเรียนควรมีสถานที่และอุปกรณ์ทางพลศึกษาเพื่อใช้ได้ตลอดปี ดังที่ ชาติชาย อิศรัมย์ (2525 อ้างถึงใน บรรเทิง จันทรนิเวศน์, 2531) ได้เสนอว่า "เครื่องอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ในการฝึก ตลอดจนถึงใช้ในการแข่งขัน อย่างน้อยที่สุดเราควรมีสโมสรหรือสถานที่ฝึกซ้อม

อย่างพร้อมมูลเป็นของตนเอง สามารถที่จะฝึกซ้อมได้ทุกเวลาอย่างมีอิสระ แม้แต่อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกซ้อมและแข่งขันก็ควรจะใช้อย่างมีคุณภาพที่ดีที่สุดเช่นกัน" และในการจัดและการดำเนินการโปรแกรมผลศึกษา โดยเฉพาะการเรียนการสอนที่ต้องใช้กิจกรรมทางกายเป็นสื่อในการเรียนรู้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความพร้อมทางด้านอุปกรณ์ ดังที่ประทีป เวทย์ประสิทธิ์ (2528) ได้เสนอว่า "ส่วนประกอบที่สำคัญนอกจากตัวครูผลศึกษาและนักเรียนแล้ว จะต้องอาศัยอุปกรณ์ต่าง ๆ ทางผลศึกษาที่เหมาะสมกับกิจกรรมแต่ละประเภท ถ้าขาดอุปกรณ์แล้วจะทำให้การเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมทางผลศึกษาดำเนินไปอย่างขาดประสิทธิภาพ นอกจากนี้อุปกรณ์ยังมีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจ อยากเรียน อยากเล่น และยังสนองความต้องการของนักเรียนได้ดีอีกด้วย"

การมีสถานที่ไม่เพียงพอกับการจัดกิจกรรม อาจเป็นเพราะว่า ทางโรงเรียนไม่มีงบประมาณ ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของวิชาผลศึกษา จึงไม่สามารถจัดสรรสถานที่เพื่อกิจกรรมทางผลศึกษาได้ ดังผลการวิจัยของ รัฐพล ศรีวโรบล (2527) พบว่า "ปัญหาในการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาที่เห็นว่ามีปัญหาในระดับมากคือ ไม่มีห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งตัว สนามและอุปกรณ์กีฬาต่าง ๆ พร้อมทั้งเครื่องอำนวยความสะดวกมีไม่เพียงพอ" และศิลาพงษ์ ศรีวุฒิ (2523) พบว่า "ปัญหาในการสอนผลศึกษาในชั้นเรียนคือ ขาดสถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย ขาดสนามฟุตบอล ขาดโรงฝึกผลศึกษา" อนึ่งในการจัดการเรียนการสอนวิชาผลศึกษา หากขาดสถานที่หรือสนามแล้ว การจัดผลศึกษาจะไม่สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายได้เลย ดังที่ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527) ได้เสนอว่า "ห้องเรียนผลศึกษาหรือสนามกีฬา เป็นห้องปฏิบัติการทางพฤติกรรมของนักเรียน ที่มีความจำเป็นและสำคัญยิ่งแห่งหนึ่งของโรงเรียน"

การไม่สามารถจัดกิจกรรมพิเศษสำหรับเด็กได้เพียงพอ อาจเป็นเพราะว่า ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารที่ไม่เห็นความสำคัญของการผลศึกษาพิเศษ ทั้งนี้จากการวิจัยของ นิษเรข นิริยหะพันธ์ (2525) และสุรพล ศรีพลประพันธ์ (2525) พบว่า "การจัดกิจกรรมพิเศษสำหรับเด็กที่ผิดปกติมีจัดน้อยมาก" อนึ่ง การจัดกิจกรรมผลศึกษาพิเศษนี้ เป็นโครงการที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการช่วยเหลือนักเรียนที่ผิดปกติให้ได้มีโอกาสร่วมกิจกรรม และได้มีพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ดังที่ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527) ได้เสนอว่า "การจัดโครงการผลศึกษาพิเศษคือ การจัดผลศึกษาเพื่อให้นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างจากคนอื่น อันอาจจะเนื่องจาก

ความไม่พร้อมด้านสมรรถภาพหรือทักษะ หรือเนื่องมาจากความผิดปกติของร่างกาย ได้รับประโยชน์จากการพลศึกษาของโรงเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ด้วยการจัดสถานที่ อุปกรณ์ กิจกรรม และวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถหรือสภาพร่างกายของนักเรียนนั้น"

4. ในด้านการจัดบุคลากรที่เกี่ยวกับการจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษา จากการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษามักประสบปัญหาอยู่ในระดับมากในรายการที่เกี่ยวกับการไม่สามารถจัดหาสวัสดิการให้แก่ครูได้เท่าที่ควร การไม่สามารถสร้างแรงจูงใจแก่ครูเพื่อให้อุทิศตนเองแก่งานได้เท่าที่ควร และการไม่สามารถสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูได้เท่าที่ควร

ที่เกี่ยวกับการไม่สามารถจัดหาสวัสดิการให้แก่ครูได้เท่าที่ควรนั้น อาจเป็นเพราะว่าไม่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากฝ่ายบริหาร ทำให้ครูได้รับสวัสดิการต่าง ๆ น้อย ซึ่งสมพงศ์ เกษมลิน (2519) ได้เสนอว่า "การจัดสวัสดิการที่ดี จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย เมื่อเกิดปัญหาที่ต้องการความช่วยเหลือ บุคคลแรกที่เขาจะหันหน้าขอพึ่งพาก็คือคนที่อยู่ใกล้ชิดที่สุด ซึ่งผู้บังคับบัญชาคือคนที่ใกล้ชิดที่สุด และน่าจะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือดีที่สุด ถ้าบุคคลได้รับสวัสดิการดี จะเกิดความรู้สึกภักดีต่องานที่ทำอยู่"

การไม่สามารถสร้างแรงจูงใจแก่ครูเพื่อให้อุทิศตนเองแก่งานได้เท่าที่ควร อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสมกับบุคคล จึงทำให้ครูพลศึกษาขาดแรงจูงใจ ซึ่งสมพงศ์ เกษมลิน (2519) ได้เสนอว่า "การจูงใจในการปฏิบัติงานเป็นศิลปะอันสำคัญอีกประการหนึ่งของผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างาน เพราะการปฏิบัติงานของหน่วยงานแต่ละแห่งแต่ละองค์การ ย่อมมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ต่างกันทั้งในประเภทของงาน ผู้ปฏิบัติงาน สภาพแวดล้อม ฯลฯ" ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเลือกใช้วิธีการจูงใจให้เหมาะสมกับ งานและบุคคล เพื่อจะเป็นสิ่งส่งผลไปถึงประสิทธิภาพของงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การไม่สามารถสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูได้เท่าที่ควร ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าไม่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญและไม่เห็นคุณค่าของการพลศึกษา รวมทั้งไม่มีอิสระในการวางแผนดำเนินการสอน จึงทำให้ครูพลศึกษาขาดอิสระในการสอนเกิดความเบื่อหน่าย ท้อแท้ จึงทำให้ขาดกำลังใจในการปฏิบัติงาน ดังผลการวิจัยของ บรรณเจิด

โชติเกษมศรี (2529) พบว่า "ครูผลศึกษาขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานและไม่ค่อยมีอิสระในการสอนเท่าที่ควร" อนึ่ง บิทเทล (Bittel, 1974 อ้างถึงใน บรรเจิด โชติเกษมศรี, 2529) ได้เสนอว่า "ขวัญที่ดีของบุคคลนั้นย่อมเกิดจากทัศนคติของบุคคลที่มีต่องาน ต่อผู้ร่วมงาน ต่อโอกาสที่ได้รับการส่งเสริมให้ก้าวหน้า และต่อความเชื่อมั่นในตัวผู้บังคับบัญชา

5. ในด้านการจัดงบประมาณที่เกี่ยวกับการจัดและบริหารโปรแกรมผลศึกษา จากการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยประสบปัญหาอยู่ในระดับมากในรายการที่เกี่ยวกับการไม่สามารถหารายได้อย่างอื่นมาจุนเจืองบประมาณที่มีอยู่ได้เท่าที่ควร การได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงสถานที่และซื้ออุปกรณ์น้อยเกินไป และการได้รับงบประมาณเพื่อบริหารงานในโปรแกรมผลศึกษาน้อยเกินไป

ที่เกี่ยวกับการไม่สามารถหารายได้อย่างอื่นมาจุนเจืองบประมาณที่มีอยู่ได้เท่าที่ควร ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ไม่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากผู้บริหารในการหารายได้อื่น ๆ มาสนับสนุนการศึกษาในโรงเรียน ซึ่ง เฮร์แมน (Herman, 1977 อ้างถึงใน ศิลป์พงศ์ ศรีวุฒิ, 2523) ได้เสนอแนะถึงแผนการหารายได้ของโรงเรียนว่า รายได้ของโรงเรียนอาจได้จากรัฐบาล จังหวัด ค่าเล่าเรียน ท้องถิ่น ยังรวมถึง

1. การเก็บประโยชน์จากการลงทุน
2. เงินสนับสนุนของการจัดโปรแกรม (ค่าธรรมเนียม ค่าสอนภาคฤดูร้อน ค่าอาหารกลางวัน)
3. เงินตอบแทนจากท้องถิ่น (กีฬา ดนตรี การจัดสโมสรสันนิบาต ผู้ใช้อุปกรณ์โรงเรียนด้านสันถนาการ)
4. ค่าผ่านประตู (งานบันเทิง การแข่งขันกีฬา)

การได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงสถานที่และซื้ออุปกรณ์น้อยเกินไป อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของสถานที่และอุปกรณ์ทางผลศึกษา และโรงเรียนขาดแคลนงบประมาณ ซึ่งเปล่งศรี เทพกุญชร (อ้างถึงใน ศิลป์พงศ์ ศรีวุฒิ, 2523) ได้รวบรวมข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหางบประมาณในการซื้ออุปกรณ์มีน้อย ไว้ดังนี้

1. จัดกิจกรรมผลศึกษาหาเพื่อหารายได้
2. พยายามนำอุปกรณ์ที่มีอยู่มาดัดแปลงใช้ในการสอน
3. ให้เด็กช่วยกันจัดทำอุปกรณ์บางประเภท
4. ขอบริจาคจากองค์การหรือสมาคมต่าง ๆ
5. ขอบประมาณจากผู้บริหารการศึกษา

เกี่ยวกับการได้รับงบประมาณเพื่อบริหารงานในโปรแกรมผลศึกษาน้อยเกินไป อาจเป็นเพราะว่า การจัดสรรงบประมาณในโรงเรียนส่วนใหญ่ จะมุ่งเน้นไปทางด้านส่งเสริมทางวิชาการมากกว่าทางผลศึกษา ดังที่ ประทีป เวทย์ประสิทธิ์ (2528) ได้เสนอว่า "การพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับนโยบายและการมองเห็นความสำคัญของผู้บริหาร ถ้าผู้บริหารมีทัศนคติที่ไม่ดีหรือไม่เห็นความสำคัญของการจัดโปรแกรมผลศึกษา การได้รับงบประมาณก็ย่อมจะได้น้อยเป็นธรรมดา และยังขึ้นอยู่กับการเล่นองงบประมาณไว้ล่วงหน้าด้วย"

6. ด้านการประสานงานเกี่ยวกับการจัดและบริหารโปรแกรมผลศึกษา จากการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาลานามัยประสบปัญหาในระดับน้อยทุกรายการ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า หัวหน้าหมวดวิชาลานามัยมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการและหลักการประสานงานดี จึงสามารถทำให้เกิดการประสานงานเกี่ยวกับการจัดและบริหารโปรแกรมผลศึกษาขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อการผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังที่ สมพงศ์ เกษมสิน (2519) ได้เสนอว่า "การประสานงานเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับตัวบุคคลเป็นสำคัญและเป็นสิ่งที่นักบริหารหรือหัวหน้าจะต้องสร้างสรรค์บรรยากาศของความร่วมมือร่วมใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานประสานสอดคล้อง กลมกลืนราบรื่น และเรียบร้อยบรรลุเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้"

7. ด้านการประเมินผลเกี่ยวกับการจัดและบริหารโปรแกรมผลศึกษา จากการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาลานามัยประสบปัญหาในระดับน้อยในทุกรายการ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า หัวหน้าหมวดวิชาลานามัยมีความเข้าใจในหลักการประเมินผล เข้าใจขั้นตอนการประเมินผลดี อนึ่งการบริหารงานที่ดีนั้นนอกจากจะมีโครงการ แผนงาน และวิธีการที่ดีแล้ว การ

ประเมินผลเพื่อรักษาคุณภาพของงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย นับว่ามีความสำคัญและจำเป็นมาก ดังที่ ไพอโรจน์ ลิตปรีชา (อ้างถึงใน วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2533) ได้เสนอแนะว่า แผนงาน เมื่อนำมาปฏิบัติ เมื่อปฏิบัติเสร็จเรียบร้อยแล้วตามแผนแล้ว หรือเมื่อได้ปฏิบัติเสร็จสิ้นไปในระยะหนึ่ง ๆ แล้ว ในทางปฏิบัติจะต้องมีการตรวจสอบ และประเมินผลตามแผน เพื่อพิจารณาประเมินผลในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) ด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) เพื่อประเมินประสิทธิภาพและสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงระหว่างดำเนินงานและเมื่อโครงการเสร็จสิ้นไปแล้ว โดยประเมินดูว่า ได้ดำเนินการตามกำหนดเวลาหรือไม่

(2) ด้านคุณภาพ (Quality) เป็นการประเมินผลเกี่ยวกับคุณภาพของการทำงานและผลที่ได้รับจากแผนหรือโครงการว่างตรงตามมาตรฐานที่ต้องการหรือไม่

(3) ด้านเศรษฐกิจและการเงิน (Economic and Financial Assessment) เป็นการประเมินว่าโครงการได้ได้ผลคุ้มกับการลงทุน เป็นการควบคุมค่าใช้จ่ายในระหว่างดำเนินการ และเป็นการพิจารณาถึงผลที่ได้รับเปรียบเทียบกับทุนที่ได้ลงไป

(4) ด้านการบรรลุเป้าหมาย (Goal Attainment) เป็นการประเมินถึงผลของแผนและโครงการว่าสามารถแก้ปัญหาที่ต้องการได้มากน้อยเพียงใด และเป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้หรือไม่

8. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษา ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาที่มีอายุราชการแตกต่างกัน ประสบการณ์ในการบริหารแตกต่างกัน และระดับวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมนึก ภัททิยธนี (2518, อ้างถึงใน กัญญา เดชาภิวัฒน์กุล, 2527) ที่พบว่า "พฤติกรรมด้านการประเมินผลของครูไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพศ วุฒิ และประสบการณ์ในการสอน" ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า

1. การรับรู้ปัญหาของหัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษานานามัยแต่ละคนแตกต่างกัน
2. สถานการณ์ที่เป็นปัญหาในที่แห่งหนึ่ง อาจไม่เป็นปัญหาในที่อีกแห่งหนึ่ง
3. ความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาของแต่ละคนไม่เหมือนกัน
4. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. การมีครูพลศึกษาไม่เพียงพอ นั้น ผู้บริหารควรจะได้จัดสรรอัตราบุคลากรพลศึกษาให้มีจำนวนเพียงพอในโรงเรียน ซึ่งจะเป็นการช่วยลดปัญหาในด้านนี้ได้อย่างถูกต้อง ทั้งยังเป็นผลดีอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา
2. ครูพลศึกษาควรตัดแปลงสถานที่และอุปกรณ์ทางพลศึกษาที่มีอยู่ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้สูงสุด และผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการจัดสรรสถานที่และอุปกรณ์ทางพลศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการ เพื่อครูพลศึกษาจะได้สามารถจัดการพลศึกษาให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
3. ศึกษานิตเทศก์ควรจัดอบรมเพิ่มความรู้ให้ครูพลศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดพลศึกษาพิเศษ เพื่อนำความรู้ไปจัดการพลศึกษาพิเศษได้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนต่อไป
4. เกี่ยวกับการมีงบประมาณไม่เพียงพอ นั้น ผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการจัดงบประมาณทางพลศึกษาเพิ่มเติม และครูพลศึกษาควรร่วมมือกับผู้บริหารและครูอื่น ๆ ในโรงเรียนจัดกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ เพื่อหารายได้เข้าโรงเรียน
5. ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษานามัย ควรจัดวางแผนงานร่วมกันในการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูพลศึกษา รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจแก่ครูพลศึกษา ตลอดจนการจัดการสวัสดิการที่จำเป็นแก่ครูพลศึกษา ได้แก่ การยอมรับฟังความคิดเห็นของครูพลศึกษา การให้อิสระในการปฏิบัติงาน การให้ความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ การให้ที่พักอาศัย การจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ครู เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัญหาการจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษานามัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดอื่น ๆ
2. ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษานามัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่างสังกัดต่าง ๆ